

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 192/22

2022 m. lapkričio 30 d., Liuksemburgas

Bendrojo Teismo sprendimas byloje T-101/18 | *Austrija / Komisija*

Naujų branduolinių reaktorių statyba: Bendrasis Teismas atmetė Austrijos pareikštą ieškinį, kuriuo ginčyta Komisijos patvirtinta Vengrijos investicinė pagalba

2017 m. kovo 6 d. sprendimu¹ (toliau – ginčijamas sprendimas) Europos Komisija patvirtino Vengrijos praneštą investicinę pagalbą valstybės įmonei *MVM Paks II Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares* (toliau – bendrovė „Paks II“), susijusią su Pakšo atominėje elektrinėje statomų branduolinių reaktorių, kurie laipsniškai pakeis keturis šioje elektrinėje jau eksploatuojamus branduolinius reaktorius, eksploatavimu.

Ši investicinė pagalba (toliau – nagrinėjama pagalba), kurią iš esmės sudaro neatlygintinas naujų branduolinių reaktorių suteikimas bendrovei „Paks II“ eksploatuoti, iš esmės finansuojama iš 10 mlrd. EUR atnaujinamojo kredito, kurį Rusijos Federacija suteikė Vengrijai pagal tarpvyriausybinių susitarimą dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje. Pagal šį susitarimą naujų reaktorių statyba buvo tiesiogiai pavesta bendrovei „Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt“ (toliau – JSC NIAEP).

Ginčijamame sprendime Komisija pripažino nagrinėjamą pagalbą suderinama su vidaus rinka, jei laikomasi tam tikrų sąlygų, kaip numatyta SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte. Remiantis šia nuostata, pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jei netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendrajam interesui.

Austrijos Respublika pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

Bendrojo Teismo vertinimas

Pirma, Bendrasis Teismas atmetė ieškinio pagrindą, grindžiamą ginčijamo sprendimo neteisėtumu dėl to, kad Komisija pripažino nagrinėjamą pagalbą suderinama su vidaus rinka, nors tiesioginis naujų branduolinių reaktorių statybos darbų sutarties sudarymas su bendrove JSC NIAEP pažeidžia Sąjungos taisykles, reglamentuojančias viešojo pirkimo sutarčių sudarymą.

Šiuo klausimu Austrijos Respublika, be kita ko, teigė, kad, atsižvelgiant į tai, jog naujų reaktorių statybos darbų sutarties sudarymas yra neatsiejamas nuo nagrinėjamos pagalbos dalyko, Komisija turėjo tą pagalbą išnagrinėti atsižvelgdama ir į Sąjungos viešųjų pirkimų taisykles. Jos teigimu, iš Sprendimo *Austrija / Komisija*², be kita ko, matyti, kad Komisija nagrinėjamą pagalbą turėjo vertinti atsižvelgdama į Sąjungos teisės nuostatas dėl viešojo pirkimo

¹ 2017 m. kovo 6 d. Komisijos sprendimas (ES) 2017/2112 dėl priemonės / pagalbos schemos / valstybės pagalbos SA.38454–2015/C (ex 2015/N), kurią Vengrija planuoja įgyvendinti siekdama paremti dviejų naujų branduolinių reaktorių įrengimą Pakšo II atominėje elektrinėje (OL L 317, 2017, p. 45).

² 2020 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Austrija / Komisija*, C-594/18 P (taip pat žr. Pranešimą spaudai [Nr. 112/20](#)).

sutarčių sudarymo, nepaisydama to, ar statybos darbų sutarties sudarymas yra neatsiejama šios pagalbos sąlyga.

Bendrasis Teismas visų pirma atmetė Austrijos Respublikos argumentus, grindžiamus Sprendimu *Austrija / Komisija*. Nors iš to sprendimo matyti, kad ekonominė veikla, kurią skatina pagalba, turi būti suderinama su Sąjungos teise, Austrijos Respublika šioje byloje nesirėmė jokia Sąjungos teisės pažeidimu dėl skatinamos veiklos, t. y. branduolinės energijos gamybos. Be to, iš to sprendimo negalima daryti išvados, kad Teisingumo Teismas siekė išplėsti Komisijos atliekamos kontrolės apimtį, kai vykdoma valstybės pagalbos suderinamumo su vidaus rinka tikrinimo procedūra, ir atsisakyti savo jurisprudencijos, pagal kurią reikia atskirti sąlygas, kurios turi neatsiejamą ryšį su pagalbos dalyku, nuo sąlygų, kurios tokio ryšio neturi.

Dar daugiau, Komisijos pareiga per vykstančią procedūrą, kuria siekiama patikrinti valstybės pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, priimti, neatsižvelgiant į ryšį tarp pagalbos sąlygų ir atitinkamos pagalbos dalyko, galutinę poziciją dėl Sąjungos teisės nuostatų, nesusijusių su valstybės pagalba, pažeidimo prieštarautų, viena vertus, procesinėms taisyklėms ir garantijoms, kurios būdingos procedūroms, specialiai numatytoms minėtų nuostatų taikymo kontrolei, ir, kita vertus, administracinės procedūros ir teisių gynimo priemonių savarankiškumo principui.

Atsižvelgdamas į šiuos patikslinimus Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad sprendimas sudaryti dviejų naujųjų reaktorių statybos darbų sutartį, priimtas prieš nagrinėjamą pagalbos priemonę, nėra neatsiejama šios pagalbos tikslo sąlyga. Viešųjų pirkimų procedūros vykdymas ir galimas kitos įmonės paskyrimas reaktorių statybai nepakeistų nei pagalbos dalyko, t. y. dviejų naujųjų reaktorių neatlygintino suteikimo jų eksploatacijai, nei pagalbos gavėjos – bendrovės „Paks II“. Be to, darant prielaidą, kad konkurso procedūra būtų galėjusi turėti įtakos pagalbos dydžiui, o to Austrijos Respublika neįrodė, ši aplinkybė savaime nebūtų turėjusi jokios įtakos naudai, kurią minėta pagalba suteikė jos gavėjai, t. y. dviejų naujųjų reaktorių neatlygintinam suteikimui eksploatuoti.

Galiausiai Bendrasis Teismas pabrėžė, kad, priešingai, nei teigia Austrijos Respublika, Komisija ginčijamame sprendime pagrįstai darė nuorodą į savo vertinimą, atliktą ankstesnėje procedūroje dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kuriame ji padarė išvadą, kad tiesioginis dviejų naujųjų reaktorių statybos darbų sutarties sudarymas su bendrove JSC NIAEP nepažeidė Sąjungos teisės viešojo pirkimo sutarčių sudarymo srityje. Teisinio saugumo principas draudžia Komisijai per valstybės pagalbos procedūrą peržiūrėti statybos darbų sutarties sudarymą, neturint jokios naujos informacijos, palyginti su ta, kurią ji turėjo tuo momentu, kai nusprendė užbaigti procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Antra, Bendrasis Teismas atmetė pagrindus, grindžiamus neproporcingu konkurencijos iškraipymu ir nevienodu požiūriu, dėl kurių atsinaujinančiosios energijos gamintojai išstumiami iš liberalizuotos elektros energijos vidaus rinkos. Šiuo klausimu jis priminė, kad valstybės narės gali laisvai nustatyti energijos rūšių derinį ir kad Komisija negali reikalauti, kad valstybės finansavimas būtų skirtas alternatyviems energijos ištekliams.

Trečia, atmetęs pagrindą, grindžiamą dominuojančios padėties sustiprinimu ar sukūrimu rinkoje, Bendrasis Teismas taip pat atmetė pagrindą, grindžiamą Vengrijos didmeninės elektros energijos rinkos likvidumo rizika.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinyje pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Likite su mumis!

